

Sygn. akt IV U 1346/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 sierpnia 2014 roku nr (...)

w sprawie K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu K. S. emeryturę od dnia 01 czerwca 2014 roku.

Sygn. akt IVU 1346/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 grudnia 2014 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 28.08.2014 r. odmówił K. S. prawa do emerytury. W uzasadnieniu swej decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnia przesłanek przyznania świadczenia emerytalnego określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póź. zm.), bowiem nie udokumentował 25-letniego okresu zatrudnienia, a tylko 22 lata, 6 miesięcy i 24 dni. Organ rentowy nie uznał okresów wykonywania pracy podczas odbywania kary pozbawienia wolności tj. od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r., od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. i od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r. Organ rentowy uznał odwołującemu 16 lat, 5 miesięcy i 26 dni pracy w warunkach szczególnych.

K. S. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ spełnia wszystkie warunki. Okresy pracy wykonywanej w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności tj. od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r., od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. i od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r. powinny zostać uwzględnione na podstawie art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. We wspomnianych okresach wykonywał zatrudnienie w wymiarze 8 godzin dziennie. Areszt Śledczy w O. wystawił mu zaświadczenie o wykonywaniu pracy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. urodzony w dniu (...) r. ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 16 lat, 5 miesięcy i 26 dni. Organ rentowy na dzień 01.01.1999 r. uznał odwołującemu łącznie 22 lata, 6 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 17.06.2014 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Do wniosku dołączył zaświadczenie Aresztu Śledczego w O. o wykonywaniu pracy w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności.

/dowód: wniosek z dnia 17.06.2014 r. –k. 1-3 ar,

zaświadczenie z dnia 18.03.2014 r. –k. 15 ar,

W okresie od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r. odwołujący był zatrudniony w (...) przy Wojewódzkim Zarządzie Zakładów Karnych w K. z siedzibą w T., gdzie zajmował się produkcją części do wózków dziecięcych. Pracował co najmniej po 4 godziny dziennie. Podczas pobytu w Zakładzie Karnym w K. pracował w okresie od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. po co najmniej 4 godzin dziennie: przy rozbijaniu betonu na zaporze wodnej D. w (...), Oddział K. oraz przy produkcji pustaków jako operator w (...) w S.. Odwołujący w okresie od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r. podczas pobytu w Areszcie Śledczym w O. pracował jako mechanik samochodowy w (...) Oddział Transportowy Nr 1, O.. Pracował po co najmniej 4 godziny dziennie, remontował samochody marki K., Z., J.. Odwołujący w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności pracę świadczył odpłatnie.

Dowód: zeznania odwołującego –k. 10v as

informacja z dnia 22.09.2014 r. –k. 9 as,

zaświadczenie z dnia 18.03.2014 r. –k. 15 ar,

pismo Aresztu Śledczego w O. z dnia 28.07.2014 r. –k. 47 ar,

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom odwołującego słuchanego w charakterze strony, ponieważ były spójne, konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły dowody z dokumentów, z których wynika że praca świadczona w trakcie odbywania przez niego kar pozbawienia wolności była wykonywana w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy, albowiem tylko wtedy miała ona racjonalny i gospodarczy sens. Odwołujący, poza pracą w (...) w T., był dowożony do miejsca pracy i wożenie tam i z powrotem osadzonych na mniej niż 4 godziny dziennie nie miałyby żadnego ekonomicznego sensu. Dlatego też Sąd uznał, że zeznania odwołującego w tym zakresie są jak najbardziej wiarygodne i mógł nawet pracować w pełnym wymiarze czasu pracy, ale z całą pewnością pracował w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc. Na podstawie pism Aresztu Śledczego w O. z dnia 18.03.2014 r., z dnia 28.07.2014 r. i z dnia 22.09.2014 r. Sąd ustalił, że odwołujący w spornych okresach świadczył odpłatnie pracę u określonych podmiotów, ale także ustalił, że brak jest dokumentów źródłowych m.in. list płac i nie ma możliwości ustalenia wymiaru czasu pracy.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy K. S. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy K. S. posiada wymagany 25 letni okres składkowy i nieskładkowy skoro organ rentowy uznał mu tylko 22 lata, 6 miesięcy i 24 dni. Organ rentowy nie uznał okresów wykonywania pracy podczas odbywania kary pozbawienia wolności tj. od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r., od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. i od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r. Organ rentowy uznał odwołującemu 16 lat, 5 miesięcy i 26 dni pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie a art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które została opłaconą składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne tj. pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze Państwa Polskiego kary pozbawienia wolności, kary aresztu za wykroczenie oraz w czasie tymczasowego aresztowania - w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy określonego dla takiej pracy.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o

przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Znowelizowany art. 473 kpc stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawdnianie wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwami pracy wykonywanej w trakcie odbywania kar pozbawienia wolności, zasadnym stało się ustalenie wymiaru czasu pracy w tych okresach na podstawie zeznań odwołującego oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony: w okresie od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r. w(...)przy Wojewódzkim Zarządzie Zakładów Karnych w K. z siedzibą w T., gdzie zajmował się produkcją części do wózków dziecięcych, następnie w okresie od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. pracował przy rozbijaniu betonu na zaporze wodnej D.w (...), Oddział K. oraz przy produkcji pustaków jako operator w (...)w S. i na koniec w okresie od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r. jako mechanik samochodowy w (...), O.. Sąd uznał, że odwołujący w tych okresach był zatrudniony w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy, albowiem tylko wtedy praca w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności miała racjonalny i gospodarczy sens. Odwołujący, poza pracą w (...) w T., był dowożony do miejsca pracy i wożenie tam i z powrotem osadzonych na mniej niż 4 godziny dziennie nie miałoby żadnego ekonomicznego sensu. Dlatego też Sąd uznał, że odwołujący z całą pewnością pracował w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy w tych okresach, a niewykluczone że mógł nawet pracować w pełnym wymiarze czasu pracy. Po uwzględnieniu wymienionych okresów zatrudnienia oraz okresów uznanych przez organ rentowy wymienionych w decyzji z dnia 28.08.2014 r., odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). K. S. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...) r.), posiada wymagany co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci posiadania 25 letniego okres zatrudnienia, ponieważ po uznaniu mu spornych okresów pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w okresach od 12.02.1977 r. do 06.11.1977 r., od 08.11.1977 r. do 01.03.1978 r. i od 04.03.1978 r. do 25.02.1981 r.

Sąd przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 01.06.2014 r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c.